

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟ ΤΕΕ*

Κατερίνα Τοράκη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εισήγηση αναπτύσσονται τα ζητήματα ορολογίας που προκύπτουν στις βιβλιοθήκες από την ανάγκη θεματικής ανάλυσης, προκειμένου να παρέχουν στους χρήστες τους τα κατάλληλα σημεία πρόσβασης στους πληροφοριακούς πόρους που διαθέτουν. Τα ζητήματα της τεχνικής πληροφόρησης έχουν ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι η ταχεία ανάπτυξη των εφαρμοσμένων επιστημών και η αντίστοιχη πληροφοριακή έκρηξη απαιτούν την ενιαία καθιέρωση σημείων θεματικής πρόσβασης. Στην Ελλάδα, υπάρχει η πρόσθετη ανάγκη καθιέρωσης και συχνά εφεύρεσης νέων όρων στην ελληνική, εργασία που συχνά προηγείται της ορολογικής εργασίας ειδικών επιστημόνων και μάλιστα συχνά, η εργασία των επιστημόνων αυτών προκαλείται από τις ανάγκες των βιβλιοθηκών. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζεται η εμπειρία από τις εργασίες καθιέρωσης θεματικών όρων στη Μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του ΤΕΕ, όπου δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα χρήσης της γλώσσας και των διαφόρων μορφών όρων και παρουσιάζονται οι προσπάθειες και τα προβλήματα ιεραρχικής δόμησης των όρων σε μορφή θησαυρού τεχνικών όρων.

SUBJECT INDEXING AND TERMINOLOGY ESTABLISHMENT IN TECHNICAL LIBRARIES: THE TEE EXPERIENCE

Katerina Toraki

SUMMARY

The terminological problems in the libraries are presented in this paper, connected with the subject analysis issues, with the aim to provide the appropriate access points to information resources for their users. The technical information issues have peculiarities, because the fast development of applied sciences and the information explosion require the establishment of standardized subject access points. In Greece, it is required not only to establish but also to invent new terms, activity often initiated by libraries as a result of their urgent information needs, thus facilitating the work done by terminologists afterwards. In this context, the experience in terminological work at the Technical Chamber of Greece Documentation and Information Unit is presented, with particular emphasis on the problems in the use of the language and the various types of relevant terms, as well as in the hierarchical mapping of subject terms for the construction of a greek engineering thesaurus.

* Η εισήγηση αφιερώνεται στη μνήμη της πολύτιμης φίλης και συναδέλφου Μαίρης Παπαδάκη, που έφυγε απροσδόκητα πριν από δύο χρόνια και που είχε αφιερώσει όλη της την ενέργεια και την επιστημονική γνώση στις προσπάθειες σωστής ορολογικής εργασίας στη Βιβλιοθήκη του ΤΕΕ.

0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συχνά μπορεί να αναρωτιέται κανείς γιατί ασχολούνται τόσο επιστήμονες από διάφορες και διαφορετικές ειδικότητες με την ορολογία, με την απόδοση ελεγχόμενων σημείων πρόσβασης στις πληροφορίες και στα τεκμήρια, με τη σχεδίαση των σχέσεων ανάμεσα στα διαφορετικά σημεία πρόσβασης και με την κατασκευή εννοιολογικών γραφημάτων. Και μάλιστα, θα νόμιζε κανείς ότι η ανάπτυξη και εξάπλωση των συστημάτων πληροφορικής θα μείωνε το ενδιαφέρον αλλά και την ανάγκη για τέτοια ενασχόληση, δεδομένου ότι πλέον θα ήταν εύκολη και γρήγορη η πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες. Φαίνεται όμως ότι όχι μόνο αυτό δεν εξασφαλίστηκε, αλλά το πρόβλημα μάλλον διογκώθηκε, αφού στο λεγόμενο «πληροφοριακό χάος» χρειάζεται από τη μια η διευκόλυνση στην εργασία της διαχείρισης του πλούτου γνώσεων και πληροφοριών που υπάρχουν, αλλά και από την άλλη η διευκόλυνση και ο έλεγχος του τρόπου με τον οποίο οι τελικοί χρήστες θα φτάσουν στον πλούτο αυτό.

Οι βιβλιοθήκες κατ' εξοχήν ασχολούνται με την οργάνωση των γνώσεων και των πληροφοριών και για τούτο τα συστήματα θεματικής ευρετηρίασης και ταξινόμησης αποτελούν υποχρεωτικά εργαλεία δουλειάς. Με τα συστήματα αυτά εξασφαλίζεται τόσο η συστηματική οργάνωση και διαχείριση των πληροφοριών, όσο και η παροχή των κατάλληλων σημείων πρόσβασης στις πληροφορίες για τους χρήστες. Οι κανόνες που ακολουθούνται στη θεματική ευρετηρίαση και ταξινόμηση υπακούουν στους κανόνες ορολογικής εργασίας και για τούτο είναι στενά συνυφασμένη και αλληλοεξαρτώμενη η μία λειτουργία με την άλλη. Χρησιμοποιείται ο όρος ελεγχόμενη θεματική ευρετηρίαση, εννοώντας ότι ελέγχονται οι μορφές στις οποίες εισάγονται οι έννοιες ως όροι, προκειμένου να εξασφαλίζεται ούτως ή άλλως η πρόσβαση στις σωστές, κατάλληλες πληροφορίες, αλλά και να εξασφαλίζεται «με μία κίνηση» η πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες. Οι βιβλιοθήκες ακριβώς για αυτό το λόγο χρησιμοποιούν και την έννοια των καθιερωμένων αρχείων, προκειμένου να ορίσουν τη χρήση συγκεκριμένων και εκ των προτέρων καθορισμένων (καθιερωμένων) όρων για κάθε έννοια. Η αλληλοεξάρτηση που αναφέρθηκε παραπάνω οφείλεται στο ότι όχι μόνο η θεματική ευρετηρίαση και ταξινόμηση ακολουθούν τους κανόνες και τα προϊόντα της ορολογικής εργασίας, αλλά και αντίστροφα, συχνά η καθιέρωση ορολογίας υπακούει στη χρήση των εννοιών από τους χρήστες και συμβουλευέται την εμπειρία των βιβλιοθηκών.

Φυσικά, στην καθιέρωση ορολογίας χρειάζεται συνδυασμός γνώσεων που προέρχονται τόσο από το εξειδικευμένο θεματικό πεδίο, όσο και από την επιστήμη της γλωσσολογίας και τους κανόνες ορολογίας και χρήσης της γλώσσας γενικά, και του γραπτού λόγου ειδικότερα.

1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Η ορολογία σχετίζεται άμεσα με τη θεματική ευρετηρίαση, για όποιον έχει επαγγελματική ενασχόληση σε βιβλιοθήκη ή και γενικότερα σε τομείς πληροφόρησης. Τα προϊόντα ορολογίας που έχουν αναπτυχθεί ή/και χρησιμοποιούνται από τις βιβλιοθήκες είναι είτε απλά αλφαβητικά ευρετήρια ελεγχόμενων θεματικών όρων, ή θησαυροί, που έχουν επί πλέον χαρακτηριστικά ιεραρχικής και συστηματικής δόμησης και που απαιτούν πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια στην εννοιολογική και επιστημονική προσέγγιση και κατανόηση και στην ένταξη και συσχέτιση των εννοιών και των όρων μεταξύ τους. Βέβαια, οι βιβλιοθήκες έχουν ιδιομορφίες στην εμφάνιση του αποτελέσματος από τη θεματική ανάλυση, και έτσι, πέρα από τα απλά ευρετήρια θεματικών όρων (τα οποία, στη διαδικασία αναζήτησης και ανάκτησης πληροφοριών, αποτελούν εργαλεία της λεγόμενης υστεροσυνδυασμένης ευρετηρίασης), χρησιμοποιούνται και τα ευρετήρια των θεματικών επικεφαλίδων (τα οποία, στην επιστήμη της πληροφόρησης αποτελούν εργαλεία υστεροσυνδυασμένης ευρετηρίασης). Πάντως, και στις δύο περιπτώσεις ακολουθούνται οι ίδιοι κανόνες απόδοσης των όρων.

Οι δυσκολίες στην καθιέρωση ορολογίας είναι μεγαλύτερες στις θετικές και εφαρμοσμένες επιστήμες, δεδομένου ότι ταχύτερα αναδύονται νέα επιστημονικά πεδία ή νέοι τομείς στα υπάρχοντα πεδία, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται νέοι όροι ή νέες σχέσεις ανάμεσα σε υπάρχοντες και νέους όρους. Για το λόγο αυτό, έχουν από δεκαετίες ασχοληθεί ειδικοί με τα ζητήματα της τεχνικής ορολογίας και υπάρχει σημαντικός αριθμός από εξειδικευμένα συστήματα θεματικής ευρετηρίασης.

Έτσι, κάνοντας μια μικρή παρουσίαση των συστημάτων που υπάρχουν διεθνώς, θα έπρεπε να γίνει κατ' αρχήν αναφορά στην έρευνα που έγινε το 1957 από το Cranfield Institute of Aeronautics, προκειμένου να συγκριθούν 4 ταξινομικά συστήματα (το ιεραρχικό δομής δεκαδικό σύστημα UDC, ένας αλφαβητικός θεματικός κατάλογος, ένα μη-ιεραρχικό ταξινομικό σύστημα με θεματικές κατηγορίες – φασέτες και το συνδυασμένο σύστημα ευρετηρίασης Uniterm). Αντίστοιχη έρευνα έγινε το 1963 για να διερευνηθούν τα χαρακτηριστικά των γλωσσών ευρετηρίασης και η επίδραση στην ανάκτηση πληροφοριών. Επίσης, το 1970 και το 1973 έγιναν έρευνες αξιολόγησης 5 γλωσσών ευρετηρίασης για να βρεθεί η πιο κατάλληλη, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στη βάση δεδομένων INSPEC. Πρέπει ιδιαίτερα να σημειωθεί η πρωτοποριακή δουλειά που έχει γίνει στους τομείς φυσικής, ηλεκτρολογίας, ηλεκτρονικής και πληροφορικής από το Ινστιτούτο Ηλεκτρολόγων Μηχανικών (IEE) της Αγγλίας και συγκεκριμένα από την υπηρεσία INSPEC, που αποτελεί απαραίτητο βοήθημα στην αντίστοιχη βάση δεδομένων, τόσο για τους παραγωγούς

(τεκμηριωτές) της βάσης όσο και για τους χρήστες της (βιβλιοθηκονόμους ως ενδιάμεσους και τελικούς χρήστες). Εξ άλλου, στον τομέα της τεχνικής (engineering), πρωτοποριακή ήταν η έκδοση του θησαυρού τεχνικών όρων Thesaurus of Engineering and Scientific Terms το 1967.

Θησαυροί σήμερα υπάρχουν πολλοί, και οι βιβλιοθήκες, ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο ή τα πεδία που καλύπτουν, έχουν δυνατότητα να τα χρησιμοποιήσουν. Πολλοί μάλιστα από τους θησαυρούς βρίσκονται ελεύθερα στο Διαδίκτυο και μπορούν, ακόμη και όταν δεν χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά, να αποτελέσουν τουλάχιστον βοηθήματα για την κατασκευή ευρετηρίων ελεγχόμενων θεματικών όρων. Πέρα από τους εξειδικευμένους θησαυρούς, υπάρχουν και οι θησαυροί που καλύπτουν ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων, όπως είναι οι θησαυροί της Unesco, του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurovoc). Και στις τρεις περιπτώσεις πάντως, παρατηρείται ότι δεν είναι δυνατή η χρήση των θησαυρών αυτών στις ειδικές τεχνικές βιβλιοθήκες, δεδομένου ότι δεν καλύπτουν την εξειδίκευση και την εξαντλητικότητα που απαιτείται. Μπορούν όμως να αποτελέσουν και αυτοί βοηθήματα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Όσον αφορά τις θεματικές επικεφαλίδες, καθοριστικός είναι ο ρόλος των επικεφαλίδων της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, που χρησιμοποιούνται σε μεγάλη έκταση από τις βιβλιοθήκες διεθνώς, αν και πρέπει να σημειωθεί ότι δεν καλύπτονται σε βάθος τα τεχνικά ζητήματα.

Επίσης, κάνοντας μια περιήγηση στα θεματικά ευρετήρια όρων που έχουν αναπτυχθεί στην αγγλική και χρησιμοποιούνται διεθνώς, παρατηρεί κανείς ότι δεν είναι πάντοτε οι ίδιες έννοιες καθιερωμένες με τους ίδιους όρους. Οι διαφορές μπορεί να αφορούν είτε διαφορές στην απόδοση του όρου από σύστημα σε σύστημα ή διαφορετική προσέγγιση στη συστηματική και ιεραρχική δόμηση του συστήματος.

Στον παρακάτω πίνακα, δίνονται παραδείγματα από τη δόμηση των όρων στις έννοιες «προγραμματισμός» και «γλώσσες προγραμματισμού», όπως βρίσκονται στους θησαυρούς Inspec, NDAD* και Unesco** αντίστοιχα. Παρατηρούνται διαφορές τόσο στην απόδοση της ίδιας έννοιας (π.χ. programming languages και computer languages), όσο και στη δόμηση των εννοιών και όρων (σε σχέση με την εξαντλητικότητα και με την ένταξη στην ιεραρχική δομή). Οι διαφορές αυτές μπορεί να οφείλονται είτε στο είδος του θησαυρού (π.χ.

* <http://ndad.ulcc.ac.uk/search/thesaurus.htm>

** <http://www.ulcc.ac.uk/unesco/terms/list86.htm>

<p>COBOL BT High level languages TT Languages</p> <p>Computer languages USE Programming languages</p> <p>Computer programming USE programming</p> <p>fourth-generation languages USE application generators database management systems high level languages </p> <p>High level languages UF <i>fourth-generation languages</i> NT COBOL BT programming languages TT languages</p> <p>programming UF <i>computer programming</i> NT analogue computer programming </p> <p>RT programming languages RT computer software</p> <p>Programming languages UF <i>computer languages</i> NT High level languages BT languages RT programming</p>	<p>COBOL BT1 Computer languages BT2 Computer programming</p> <p>Computer languages UF <i>Programming languages</i> BT1 Computer programming NT1 COBOL</p> <p>Computer programming NT1 Computer languages NT2 COBOL</p>	<p>Computer languages UF <i>Programming languages</i> BT1 Computer programming RT Computational linguistics RT languages</p> <p>Computer programming NT1 Computer languages NT1 Computer software NT1 File organization NT1 Multiuser systems NT1 Online systems RT Algorithms RT Computer science RT Computers RT Expert systems RT Teleconferencing</p>
--	--	---

ο Inspec, ως εξειδικευμένος θησαυρός, καλύπτει σε μεγαλύτερο βάθος τα σχετικά θέματα), ή απλά στη διαφορετική αντιμετώπιση των επί μέρους εννοιών (π.χ. ο NDAD, αν και είναι γενικός όπως και της Unesco και δανείζεται όρους από αυτόν, σε αρκετές περιπτώσεις αναλύει ορισμένες έννοιες περισσότερο).

2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΕ

Οι ελληνικές βιβλιοθήκες ακολουθούν γενικά τη διεθνή πρακτική στη λειτουργία τους, αλλά σε ό,τι αφορά τη θεματική ανάλυση και ευρετηρίαση υπάρχουν προβλήματα που οφείλονται τόσο στο μέχρι πρότινος χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης των βιβλιοθηκών γενικά στη χώρα μας, όσο και στην έλλειψη σχετικής προετοιμασίας και επεξεργασίας της ελληνικής γλώσσας.

Αρκετές βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν τις θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, στην αγγλική ή σε μετάφραση, που όμως είναι μη καθιερωμένη, με αποτέλεσμα να αποδίδεται η ίδια έννοια ή ο ίδιος αγγλικός όρος σε πολλές μορφές στην ελληνική. [1] Σημαντική είναι η προσπάθεια της Εθνικής Βιβλιοθήκης στην έκδοση των θεματικών της επικεφαλίδων, αν και δεν καλύπτει τις ανάγκες των ειδικών βιβλιοθηκών.

Το πρόβλημα είναι ακόμη μεγαλύτερο στις βιβλιοθήκες που καλύπτουν ειδικά τεχνικά θέματα, δεδομένου ότι δεν υπάρχει επαρκής ορολογική επεξεργασία στους διάφορους κλάδους των μηχανικών.

Η Βιβλιοθήκη του Τεχνικού Επιμελητηρίου είναι μία κατ' εξοχήν ειδική τεχνική βιβλιοθήκη, με εμπειρία δεκαετιών σε εργασίες τυποποίησης και ορολογίας. Για τη θεματική ανάλυση του υλικού της δεν χρησιμοποιούνται έτοιμα θεματικά ευρετήρια, αλλά δύο συστήματα που παράγονται και εμπλουτίζονται διαρκώς από το εξειδικευμένο προσωπικό της. [2] Το ένα σύστημα όρων έχει τη μορφή θεματικών επικεφαλίδων που κατασκευάζονται με έναν μη καθιερωμένο διεθνώς τρόπο (αν και ομοιάζει με το παλαιό σύστημα των επικεφαλίδων της Βρετανικής Βιβλιοθήκης) και χρησιμοποιείται στην ευρετηρίαση των βιβλίων, ενώ το δεύτερο είναι αλφαβητικό ευρετήριο ελεγχόμενων όρων, στους οποίους γίνεται προσπάθεια να κατασκευαστούν σχέσεις θησαυρού.

Και στις δύο περιπτώσεις, η κατασκευή των όρων είναι μια αρκετά επίπονη εργασία, δεδομένου ότι συναντώνται πολλά προβλήματα, τόσο στην ελληνική απόδοσή τους (από την αγγλική συνήθως), όσο και στην καθιέρωση, ακολουθώντας τους κανόνες και τα πρότυπα ορολογίας, θεματικής ανάλυσης και θησαυρών. Η απόδοση των κύριων όρων επιτυγχάνεται μετά από πολλή προσπάθεια, επικοινωνία με ειδικούς, χρήση ειδικών εκδόσεων ορολογίας και θησαυρών (ελληνικών και ξενόγλωσσων). Οπωσδήποτε, δεν

αγνοούνται και οι προσπάθειες που έχουν ήδη γίνει σε άλλες βιβλιοθήκες. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις, για την καθιέρωση νέων όρων ή την προτίμηση έναντι άλλων, λαμβάνεται υπόψη η χρήση που γίνεται από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή τους ίδιους τους μηχανικούς, χωρίς αυτό να σημαίνει βέβαια ότι η τακτική αυτή χρησιμοποιείται αβίαστα.

Συχνά στην έρευνα για την ανάπτυξη γλωσσών ευρετηρίασης χρησιμοποιούνται οι ίδιοι οι χρήστες. Έχουν γραφτεί πολλά για το ρόλο και τη συμπεριφορά των μηχανικών στη διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών [3, 4] Για την εύρεση των όρων αναζήτησης από τους χρήστες, χρησιμοποιήθηκε η απλή μηχανή αναζήτησης Freefind, η οποία στέλνει κάθε βδομάδα με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τις στατιστικές χρήσης του συστήματος. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται φράσεις αναζήτησης όπως δόθηκαν από χρήστες κατά την αναζήτηση στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του ΤΕΕ. Οι όροι με πλάγια υπάρχουν ήδη στο θεματικό ευρετήριο της βιβλιοθήκης.

σκηνογραφικές πόλεις	δημόσια έργα
βύθιση τάσης	αποδοχές μηχανικών
γεωλογικοί χάρτες	ατμολέβητες
μπιενάλε βενετίας	σύνθετα υλικά
αμοιβές μηχανικών	τοιχοποιίες
ΓΟΚ	σιδηροπάσσαλοι με αγκυρώσεις
αντισεισμικός κώδικας	(πάσσαλοι) (αγκυρώσεις)
αντισεισμικός κανονισμός	δεξαμενές οροφής
αμοιβές μελετητών (αμοιβές μελετών)	περιβαλλοντική πληροφορία
πολιτική γης	γήπεδο ποδοσφαίρου (γήπεδα)

Παρατηρείται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν ακολουθούνται κανόνες ενικού – πληθυντικού (κανονισμός, γήπεδο κλπ), σε άλλες δίδονται όροι πολύ εξειδικευμένοι που δεν θα μπορούσαν ίσως να αποτελέσουν όρους ενός γενικότερου ευρετηρίου (π.χ. ΓΟΚ) και σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται όροι περίπου συνώνυμοι ή που τουλάχιστον μπορούν να έχουν κάποια σχέση μεταξύ τους (π.χ. αντισεισμικός κώδικας και αντισεισμικός κανονισμός).

Αντίστοιχα, παίρνοντας ένα μικρό δείγμα από τα προς δημοσίευση άρθρα των Τεχνικών Χρονικών, τα οποία, αφού σταλούν σε δύο κριτές για αξιολόγηση και αρχική απόδοση σχετικών λέξεων-κλειδιών, έρχονται στο Γραφείο Τεκμηρίωσης για την τελική θεματική ευρετηρίαση, προκειμένου να εκδοθούν, παρατηρείται ότι συχνά δεν ακολουθείται

η πρόταση των κριτών, είτε γιατί δεν υπακούει σε κανόνες ορολογίας (π.χ. ενικό-πληθυντικό, χωρίς λόγο μεγάλοι όροι) ή γιατί προτιμάται ο καθιερωμένος όρος από έτοιμο θεματικό ευρετήριο (π.χ. εδώ θησαυρό Inspec).

Πρόταση κριτών	Τεκμηρίωση ΤΕΕ	Αγγλικός όρος (INSPEC)
Μητροπολιτικό Δίκτυο Ευρείας Ζώνης	Μητροπολιτικά Δίκτυα Δίκτυα Ευρείας Ζώνης	Metropolitan Networks Broadband Networks
Αρχιτεκτονική κεντρικού/κατανεμημένου ελέγχου	Κατανεμημένος Έλεγχος (β.ε. Κατανεμημένη Επεξεργασία)	Distributed Control (β.ε. Distributed Processing)
Διαδραστικές Υπηρεσίες	Διαδραστικά Συστήματα	Interactive Systems

Τέλος, παρακάτω δίνεται ένα παράδειγμα από το θεματικό ευρετήριο όρων (το οποίο αριθμεί ήδη μερικές χιλιάδες), όπου φαίνονται τόσο οι καθιερωμένες και οι παραπεμπτικές μορφές τους, όσο και οι σχέσεις θησαυρού ανάμεσα τους. *

Absorption [βλέπε επίσης> Απορρόφηση	ATM [βλέπε > Asynchronous Transfer Mode
Associative Processing [βλέπε επίσης> Συσχετιστική επεξεργασία	Broadband Networks [βλέπε επίσης> Δίκτυα Ευρείας Ζώνης
Asynchronous Transfer Mode [βλέπε επίσης> Ασύγχρονος Τρόπος Μεταφοράς	Wideband Networks [βλέπε > Broadband Networks Απορρόφηση

* Υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης στον κατάλογο της βιβλιοθήκης και σάρωσης του θεματικού ευρετηρίου στη διεύθυνση <http://opac.tee.gr>

[βλέπε επίσης> Absorption	Προσεταιριστική Επεξεργασία
Γυψοσανίδες	[βλέπε > Συσχετιστική Επεξεργασία
[βλέπε επίσης Π.Ο.] Στοιχεία Τοιχοποιίας	Στοιχεία Τοιχοποιίας
Δάπεδα	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Γυψοσανίδες
[βλέπε επίσης Π.Ο.] Δομικά Στοιχεία	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Κισσηρόλιθοι
Δίκτυα Ευρείας Ζώνης	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Κυψελωτό Σκυρόδεμα
[βλέπε επίσης>Broadband Networks	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Πυρότουβλα
Δομικά Στοιχεία	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Τούβλα
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Δάπεδα	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Τιμεντόλιθοι
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Δώματα	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Υαλότουβλα
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Θεμελιώσεις	Συνεργαζόμενη Επεξεργασία
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Κλιμακοστάσια	[βλέπε > Συσχετιστική Επεξεργασία
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Κουφώματα	Συσχετιστική Επεξεργασία
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Οροφές	[βλέπε επίσης>Associative Processing
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Παράθυρα	Τούβλα
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Πατώματα	[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Θερμομονωτικά
[βλέπε επίσης Ε.Ο.] Πόρτες	Τούβλα
Ευρυζωνικά Δίκτυα	[βλέπε επίσης Π.Ο.] Στοιχεία Τοιχοποιίας
[βλέπε >Δίκτυα Ευρείας Ζώνης	Τουβλέτες
	[βλέπε > Τούβλα

Ανάμεσα στα βοηθήματα που χρησιμοποιούνται είναι οι διάφοροι θησαυροί στην αγγλική κυρίως γλώσσα για τους επιστημονικούς κλάδους των μηχανικών (ο όρος engineering δεν έχει ακόμη καθιερωθεί με σιγουριά, παρά τις ποικίλες προτάσεις), οι εργασίες των Επιτροπών Τυποποίησης (αρκετές Επιτροπές δημιουργούν ευρετήρια όρων από τα πρότυπα που επεξεργάζονται), η βάση δεδομένων της ΕΛΕΤΟ για τους όρους πληροφορικής καθώς και οι ξεχωριστές εργασίες ορολογίας που έχουν δημοσιευθεί. Σημειώνεται ότι η εργασία του ευρετηρίου – θησαυρού είναι διαρκής, δεν έχει ολοκληρωθεί, προς το παρόν γίνεται «με το χέρι» και δεν έχει υπάρξει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί έτοιμο εργαλείο για τη δόμησή του.

Οι δυσκολίες είναι πολλές και οφείλονται σε διάφορους λόγους, όπως στην έλλειψη καθιερωμένης ελληνικής τεχνικής ορολογίας, στην αδυναμία μας συχνά να αποδεχθούμε την ελληνική απόδοση σε έννοιες για τις οποίες χρησιμοποιούνται ευρύτατα οι αγγλικοί όροι (π.χ. online, cdrom), στην έλλειψη κατάλληλου προσωπικού, στην υποτίμηση της σημασίας της εργασίας αυτής, στην έλλειψη συνεργασιών. Ευχή θα ήταν να μπορούσε να ευοδωθεί συνεργασία σε ευρύτερο επίπεδο και με άλλους φορείς, ώστε να αξιοποιηθούν στον καλύτερο δυνατό βαθμό όλες οι δυνάμεις του χώρου για το καλύτερο αποτέλεσμα στη μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας. [5]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] Τσάφου, Σ.; Χατζημαρή, Σ.. Θησαυροί και θεματική ευρετηρίαση στις ελληνικές βιβλιοθήκες. Στο: *Το Μάνατζμεντ Στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: 10ο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*; Θεσσαλονίκη. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 15-17 Οκτωβρίου 2001.
- [2] Τοράκη, Κ.. Σύστημα θεματικής ταξινόμησης στη Βιβλιοθήκη ΤΕΕ. Στο: *"Προσέγγιση Του Θέματος Δημιουργίας Θησαυρού"*, Ημερίδα ΕΕΒ, Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 1994.
- [3] Pinelli, T. The Information-Seeking Habits and Practices of Engineers, *Science & Technology Libraries*, 1991, Vol. 11, No. 3, pp. 5-25.
- [4] Cheuk, W. B. Exploring Information Literacy in the Workplace: A qualitative study of engineers using the sense-making approach, *International Forum on Information and Documentation*, 1998, Vol. 23, No. 2, pp. 30-38.
- [5] Παπαδάκη, Μ. Ο ρόλος των ειδικών γλωσσών στη μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας. Στο: *Τυποποίηση Ορολογίας*, Συνέδριο ΤΕΕ, ΕΛΟΤ ΤΕ 21, Αθήνα 11-12 Νοεμ., 1992.

Κατερίνα Τοράκη

Χημικός Μηχανικός, MSc Information Systems, Δρ. Βιβλιοθηκονομίας

Υπεύθυνη της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης ΤΕΕ

Διδάσκουσα (ΠΔ 407) στο Τμήμα Αρχειονομίας – Βιβλιοθηκονομίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου

Λέκκα 23-25 10562 Αθήνα, toraki@tee.gr